

УДК 821.111
ББК 84(7Спо)
О-36

Серія "ENGLISH LIBRARY"
заснована 2014 року

О. Henry
THE RANSOM OF RED CHIEF
AND OTHER STORIES

ВИКУП ЗА ВОЖДЯ ЧЕРВОНОШКІРИХ

О. Генрі

О-36 Викуп за Вождя Червоношкірих та інші оповідання / О. Генрі ; пер. з англ. Юлії Беген, Олега Шалати, Віктора Лішнянського. — К. : Знання, 2016. — 254 с. — (English Library).

ISBN 978-617-07-0150-3 (English Library)
ISBN 978-617-07-0276-0

До пропонованої збірки творів О. Генрі (Вільям Сідні Портер, 1862—1910) крім оповідання "Викуп за Вождя Червоношкірих" увійшли такі шедеври його творчого доробку, як "Бабине літо Джонсона Суходолинського", "Затятий шахрай", "Виправлення злочинця" та інші. Багато з них неодноразово екранізувалися. За зміною пригод і ситуацій, гумором, іронією чи сарказмом у кожному оповіданні виразно постають роздуми автора про людину, її прагнення до любові, добра і щастя. Вражає невичерпна творча фантазія письменника. Його твори зазвичай мають несподіване завершення. Вони захоплюють, зворушують і, що найважливіше, завжди несуть оптимізм і надію.

УДК 821.111
ББК 84(7Спо)

ISBN 978-617-07-0150-3
(English Library)
ISBN 978-617-07-0276-0

© Видавництво "Знання",
переклад українською
та оформлення, 2016

Це скидалося на вигідну справу. Але, дайте-но, я вам усе розкажу. Ми удвох — Білл Дрісколл і я — були на півдні, у штаті Алабама, коли в голову нам прийшла думка про викрадення дітей. Як це Білл пояснював згодом, усе сталося "в момент тимчасового затьмарення розуму", але дізналися ми про це вже трохи згодом.

Там було одне містечко, таке пласке, немов млинець, і, ясна річ, називалося воно Вершиною. Населяли його нелякливі та самовдоволені представники тої породи селянства, що завжди юрмиться навколо травневого дерева¹ на сільських святкуваннях.

Разом у нас із Біллом було близько шестисот доларів спільного капіталу, та нам треба було ще рівно дві тисячі, аби зайнятися спекуляціями із землею в Західному Іллінойсі. Ми усе спланували, сидючи на східцях біля готелю. Дітолюбство, гадали ми, особливо міцно вкорінене в напівсільській місцевості. Саме тому, та ще з деяких інших причин, викрадення дитини ліпше було б провернути саме тут, а не в епіцентрі газетної метушні, з усюдисущими переодягненими репортерами, які тільки й знають, що створювати непотрібний галас. Ми зна-

¹ *Травневе дерево* — прикрашене дерево або високий стовп, що у середні віки в європейських країнах ставили на площах на травневі, або Зелені, свята. (Тут і далі — прим. пер.)

ли, що у Вершині нічого страшнішого за констеблів нам не загрожувало, хіба що кілька неспішних собак-нишпорок та дві викривальних замітки у “Щотижневому бюджеті фермера”. Отож, усе виглядало добре.

За жертву ми обрали єдиного сина одного зі знаних мешканців, Ебенезера Дорсета. Глава сімейства Дорсетів був поважним та скупим — не цурався перетримати з оплатою рахунків і був ревним та чесним збирачем пожертв у храмі. Малий був хлопчиськом років десяти, геть усіяний ластовинням, з волоссям такого кольору, як ото обкладинка журналу, що продають у вокзальних кіосках. Ми з Біллом були певні, що нам без проблем вдасться витягти з Ебенезера дві тисячі доларів викупу до цента. Та не кваптеся, я вам усе розповім.

Десь милі за дві від Вершини стояла невелика гора, рясно вкрита густими кедровими заростями. На другому боці схилу цієї гори була печера. Туди ми занесли провізію. Якось увечері, коли сіло сонце, ми проїхали в шарабані повз будинок старого Дорсета. Хлопчисько саме був на вулиці й жбурляв камінцями в кошеня, яке сиділо на паркані навпроти.

— Агов, хлопчику! — озвався Білл. — Не хочеш торбину цукерок і проїхатися?

Малий влучив Білла шматком цеглини просто в око.

— Це коштуватиме старому ще півтисячі баксів, — мовив Білл, перелізаючи через колесо.

Хлопчисько відбивався, немов бурий ведмідь середньої ваги, та все ж нам вдалося заштовхнути його на дно шарабана і ми поїхали звідти, відвезли малого в печеру, а коня я прив'язав у кедрових хащах. Коли стемніло, я відвіз шарабан за три милі від нашого табору до села, де ми його орендували, і назад до гори пішов пішки.

Я застав Білла, коли він заліплював пластирами синці та подряпини на своєму обличчі. Позаду високої скелі

біля входу до печери потріскувало багаття, а хлопець із рудим волоссям, прикрашеним двома пір'їнами з хвоста яструба, пильнував за киплячою в казанку кавою. Коли я наблизився, він націлив на мене палицю і мовив:

— А! Бісовий блідолиций, ти смієш наблизитися до табору Вождя Червоношкірих, грози рівнин?

— Це ще він так, забавки, — пояснив Білл, підкочуючи штани та оглядаючи садна на литках. — Ми граємо в індіанців. Куди там видовищам Буффало Білла¹ до цих витівок! Я старий мисливець Хенк, полонений Вождя Червоношкірих, і завтра на світанку з мене мають зняти скальп. Заради святого Джеронімо! Цей хлопчисько — міцний горішок.

Еге ж, виглядало на те, що малий веселився від душі. На радіощах від нових пригод та життя в печері він геть забув, що він і сам полонений. Мене він одразу охрестив Зміїним Оком, себто Шпигуном, і оголосив, що, тількино його хоробрі воїни повернуться з походу, мене на світанку засмажать на вогнищі.

Потім ми сіли вечеряти, і, напхавши повний рот шинки та хліба з пастою, хлопчисько розбазікався. Він виголосив щось схоже на застіяну промову десь отакого змісту:

— Мені тут дуже до душі. Раніш я ніколи не жив у лісі, але якось у мене був ручний опосум, а в останній день народження мені виловнилося дев'ять. Ненавиджу ходити до школи. Щури зжерли цілих шістнадцять яєць, які знесла ряба курка тітки Джиммі Телбота. А тут у лісі живуть справжні індіанці? Я хочу ще пасти. А вітер дме через те, що дерева хилитаються? У нас було п'ятеро цуценят. Хенку, а від чого в тебе такий червоний ніс? У мого батька купа грошей. А зірки гарячі? У суботу я дві-

¹ Буффало Білл — майстер видовищ про побут індіанців та ковбоїв (войовничі танці, родео, змагання зі стрільби).

чі віддухопелив Еда Вокера. Не люблю дівчат! Жабу так просто не спіймаєш без мотузки. А бики вміють ревіти? Чому апельсини круглі? А в цій печері є ліжка, щоб спати? В Амоса Меррея на нозі шість пальців. Папуги вміють говорити, а от мавпи і риби ні. Тузін¹ — це скільки?

Кожні декілька хвилин хлопчисько пригадував, що він невгамовний червоношкірий індіанець, і немов рушницю схопивши дрючка, навшпиньки підкрадався до печери розвідати, чи, бува, нема поблизу шпигунів ненависних білолицих. Час від часу він вигукував свій бойовий клич, від якого старий мисливець Хенк здригався всім тілом. Цей малий залякав Білла ще з самого початку.

— Чуєш, Вождю Червоношкірих, — почав було я, — а тобі не хочеться додому?

— З якого дива? — відказав він. — Удома жодних тобі веселощів. Я ненавиджу ходити до школи. Мені до душі жити посеред лісу. Ти ж не відведеш мене назад додому, Зміїне Око, еге ж?

— Поки ні, — відповідав я. — Ми поживемо у печері.

— От і добре! — радів малий. — Це дуже добре. Ще ніколи мені не було так весело.

Ми вклалися спати десь близько одинадцятої вечора. Постелили кілька ковдр і поклали посередині Вождя Червоношкірих, а самі полягали по боках. Ми аж ніяк не боялися, що він може втекти. Малий не давав нам спати години, певно, зо три: тільки-но почується якийсь шурхіт у кущах або ж листя зашелестить, його юна уява одразу ж малювала йому банду розбишак, що підкрадалася до печери, і він підстрибував, хапався за свою рушницю і кричав у вухо Біллу чи мені: "Цить, друже!" Урешті я заснув тривожним сном, і уві сні мене викрав та прикував ланцюгами до дерева рудоволосий пірат.

¹ Тузін — дюжина, дванадцять штук.

На світанку я схопився на ноги од пронизливих вересків Білла. Це не були крики, чи то виття, чи гикання, чи ревіння, які можуть видавати голосові зв'язки чоловіка; це був геть непристойний, страхітливий, принизливий вереск, який може видати жінка, побачивши примару або гусінь. Жахливо слухати світанкові нестримні верещання, що долинають від сильного, гладкого відчайдушного чоловіка.

Я підскочив, аби зрозуміти, у чому справа. Вождь Червоношкірих сидів у Білла на грудях, однією рукою вхопивши того за волосся. У другій руці він тримав гострого ножа, яким ми зазвичай різали бекон і яким він завзято й серйозно намагався зняти з Білла скальп, виконуючи винесений ввечера вирок.

Я відібрав у хлопчиська ножа і змусив його знову лягти. Та саме з цього моменту дух Білла був зламаний. Він лежав на своєму краю, одначе відтоді не зімкнув очей, поки малий був з нами. Я трохи задрімав, але незадовго до сходу сонця пригадав, що Вождь Червоношкірих збирався засмажити мене на вогнищі тільки-но зійде сонце. Я не переживав і не боявся, але зрештою підвівся, закурив люльку й оберся на скелю.

— Чого це ти так рано проснувся, Семе? — запитав Білл.

— Я? — перепитав я у нього. — Та щось у мене плече болить. Гадав собі, якщо посаджу, то, може, трохи полегшає.

— Брехун, — відказав Білл. — Тобі страшно. Він думав засмажити тебе, як тільки зійде сонце, і тобі страшно, що він таки утне цю штуку. І таки утнув би, тільки-но б знайшов сірника. Чи це не жахливо, Семе? Невже ти справді гадаєш, що хтось заплатить хоч цента, аби повернути додому отаке чортеня?